

На черговому засіданні Президії НАН України 6 жовтня 2010 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали доповідь директора Інституту проблем реєстрації інформації НАН України члена-кореспондента НАН України В.В.Петрова про наукову та науково-організаційну діяльність установи.

В обговоренні взяли участь академіки НАН України Б.Є.Патон, заступник директора з наукової роботи Інституту кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України академік НАН України О.В.Палагін, директор Інституту кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України академік НАН України І.В.Сергієнко, головний офтальмолог МОЗ України доктор медичних наук С.О.Риков, заступник директора Департаменту Державного госпрозрахункового зовнішньоторговельного підприємства «СпецТехноЕкспорт» Т.В.Коваленко, заступник начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони України генерал-майор В.В.Онисько, генеральний директор Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського академік НАН України О.С.Онищенко, завідувач відділу Інституту кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України академік НАН України І.М.Коваленко.

Президія НАН України зауважила, що Інститут проблем реєстрації інформації НАН України відносно молода установа, якій у 2007 році виповнилося лише 20 років. Проте за цей час інституту вдалося увійти до числа провідних установ Академії в галузі високих інформаційних технологій. Про це свідчать отримані результати фундаментальних досліджень з довготермінового збереження й обробки інформації, створення комп'ютерних інформаційно-аналітичних систем, систем реєстрації інформації, розробки методів захисту інформації.

Серед розробок прикладного характеру було позитивно оцінено розробку технологій для діагностичного набору призмових компенсаторів косоокості, який не має аналогів в Україні, країнах СНД та Європи; створення номенклатурного ряду високоефективних мікропризмових світлоповертальних елементів; виготовлення експериментальних зразків персонального медичного електронного паспорта.

Інститут активно й результативно працює за міжнародними контрактами, в першу чергу з КНР, що є особливо важливим у світлі останніх міжнародних домовленостей керівників нашої держави та вищого керівництва Китаю.

Давно і плідно інститут співпрацює з Національною бібліотекою України ім.В.І.Вернадського, що є одним з прикладів ефективного співробітництва установ різних секцій. В результаті випущено компакт-диск із записами наукових доповідей на засіданнях Президії НАН України у 1970-2001 рр., створена і поповнюється база даних українських видань «Україніка наукова».

Серед висловлених побажань відносно поліпшення діяльності інституту наголошувалось на необхідності більш активної підготовки висококваліфікованих спеціалістів, а також активізації зусиль щодо участі в

різноманітних міжнародних програмах і конкурсах, зокрема програмах Європейської комісії, Українського науково-технологічного центру тощо.

Не перший рік Національна академія наук України виступає з ініціативою надання інституту державного замовлення на виготовлення діагностичних наборів призмових компенсаторів косоокості. Враховуючи важливість отриманих результатів, потрібно продовжити роботу в цьому напрямі.

Беручи до уваги напрацювання інституту зі створення технології запису на оптичні носії з лейкосапфіровою підкладкою для довготривалого зберігання інформації, варто також проробити питання доцільності підготовки проекту концепції державної програми з оцифрування національної культурної спадщини.

В цілому Президія НАН України позитивно оцінила наукову та науково-організаційну діяльність Інституту проблем реєстрації інформації НАН України.

***

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь доктора біологічних наук, професора Л.А.Лівшиць «Дослідження генів найпоширеніших в Україні спадкових захворювань людини».

У виступах академіків НАН України Б.Є.Патона, професора кафедри акушерства, гінекології та репродуктології Національної медичної академії післядипломної освіти ім.П.Л.Шупика МОЗ України доктора медичних наук І.О.Судоми, завідувача науково-дослідного відділу ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України» доктора медичних наук, професора А.Г.Ципкуна, завідувача відділу патології рогівки ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України» доктора медичних наук Г.І.Дрожжиної, заступника директора Інституту молекулярної біології і генетики НАН України члена-кореспондента НАН України Д.М.Говоруна, голови Комітету з питань біоетики НАН України академіка НАН України Ю.І.Кундієва, завідувача відділу Інституту молекулярної біології і генетики НАН України члена-кореспондента НАН України В.А.Кунаха відзначалась змістовність доповіді про найважливіші результати досліджень в галузі геноміки людини та медичної генетики.

Було наголошено, що на найбільшу увагу заслуговують дослідження з молекулярної генетики спадкових захворювань та спадкової схильності до соціально значущих патологій, поширених в Україні.

Досягнуто вагомих результатів у встановленні походження та механізмів розповсюдження цілого ряду мутантних генів у популяції населення України. Вивчення цих мутацій дає змогу не тільки передбачити спадкову схильність людини до згаданих захворювань, але й оцінити ризики розвитку цих патологій.

Зазначені дослідження стали основою для створення молекулярно-генетичних методів ДНК-діагностики тяжких спадкових захворювань з ранньою дитячою смертністю або глибокою інвалідністю. Деякі з них вже впроваджуються в клінічну практику охорони здоров'я України.

Дуже важливим є розпочате вченими інституту вивчення спадкової схильності до розвитку таких масових захворювань, як бронхіальна астма у дітей та інсульт головного мозку. І ці дослідження потрібно продовжувати з метою створення новітніх біотехнологій для поліпшення профілактики та лікування цих соціально значущих захворювань.

Проте було зауважено, що потребує розширення співпраця з установами Міністерства охорони здоров'я України та Національної академії медичних наук України в цій галузі, що дозволило б комплексно підходити до вирішення існуючих проблем – від вивчення молекулярних механізмів спадкової патології, розробки новітніх генних біотехнологій до більш широкого впровадження методів діагностики у клінічну практику.

***

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про відзначення в НАН України 100-річчя від дня народження видатного вченого в галузі математики, механіки, космічної науки і техніки академіка М.В.Келдиша; про результати атестації молодих учених-стипендіатів Президента України та конкурсу на здобуття стипендій Президента України для молодих учених і результати атестації молодих учених-стипендіатів НАН України та конкурсу на здобуття стипендій НАН України для молодих учених; про внесення змін до складу Комісії при Президії НАН України з боротьби з лженаукою та фальсифікацією наукових досліджень; про результати проведення IV Національного конгресу з біоетики; про внесення змін до складу Науково-видавничої ради НАН України; про зміни у складі редакційної колегії загальноакадемічного журналу НАН України «Наука та інновації»; також було розглянуто низку кадрових питань та прийнято рішення про нагородження працівників установ Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України